

הרואה פרק תשיעי ברכות

נו.

תורה אור השלם

1. שורך טבוח לעיניו ולא תאכל ממנו חמור וזול מלפניו ולא ישוב לך אצרך ונתות לאיביך ואין לך מושע: דברים כח לא 2. בנים ובנות תוליד ולא יהיו לך בי ילבי בשבי: דברים כח מא 3. בניך ובנותיך נתנים לעם אחר ונעיקך ראות וכלות אליהם כל היום ואין לאל ידך: דברים כח לב 4. לך אבל בשמחה לחמך ושתה בלב טוב וייןך פי כבד רצח האלהים את מעשיך: קהלת ט ז 5. זרע רב תוציא השדה ומעט תאסף פי יחלקנו הארבה: דברים כח פ 6. ויתם יהיו לך בכל גבולך ושמן לא תסוף פי ישל ויתך: דברים כח מ 7. וראו כל עמי הארץ פי שם ז נקרא עליך וקראו שם ז דברים כח י

עומד עליו צלמורא להשמיע בקול רס לרצים כקול חמור הנוער: וי' דפטור חמור גהיט מהפליך. צפרשת והיה כי יציאך וכל פטר חמר מפדה בשהי' והוא חסר וי' וצתפילין של רבא כתבו הכותב מלא וזמ"ח מתקו והיינו גהיט מתקו: דשא צרייטא. דלת חילון שצבית: אספק משה. השומרת את הצבית:

כני. שניס הפנימיות שקורין משילרר"י: תרתי נשי מגרשה. שאשמו של אדם קרייה יונה דכתיב יונתני מתמתי: סרין קולפי בלעה. מכת מקל עב צראשו כראשי לפמות: בלא מזרים. נחלה בלא מזרים כלומר קרקעות רחצים ורצים: וכפין אנקיס. כסוי עפר הפוסת ממשולת החומה: ונסר מוקרי. נשר מוחו: אודרה מצי סדיא. המוכין יולאין מן הכר שבמרחשמי: הללא מלרסה. הלל שאנו קורין צפסת. לפי שיש הלל אחר הקרוי הלל הגדול קורין ליה הלל המלרי: ניסי מטרשהי כל עמי נסיס נקרא ניסן שעל כל כרה הצאה לישראל אומרים אותו על גאולתן: הוה קא אזיל. צר הדיס צהדיה לרצא: צארצא. צספניה: אמר צהדי גברא דמטרשהי ליה ניסא למה לי. שמא כאן יארע לו הנס שמתצב עספניה והוא ינלל: צדיך קיימא. כך הוא תלוי הפסוק לו אס לטונה אס לרעה והפסוק לי לרעה: אשמו של רבא צת רב חסדה היתה: טורוינא דמלכא. שומר אזיל המלך: נפל סלנא. מולע: שיראי

- רבינו הגנאל
- א"ל הואי אשיתא דנפל. פי כחל. א"ל הואי אפדנא דאבי דנפל. פי אפדנא חצר. ונפל מנקריה פי מוח שבקרקד. א"ל אודרא מבי סדיא נפק. פי הנוצה היוצא מן הכסת. גמירי דקללת חכם אפי' בהנם היא באה. פי מתקיימת.

קיסר. מלך רומי והיה לו תגר עם פרסיים: מאי הוינא. מאי ארצה בלילה חלום: משהי לך פרסאי. עושים כך עבודת המלך. כמו לא חמרר דחד מנהון שחרית (מרגס במדבר טו). ולשון חכמים (ספרי פי דברים) הדבך לשחור וישמחו לך: ושבו לך. יללונך צבתי: וטהני פי קשייטא. יכופו אורח לטחון גרעיני תמרים: וצבור פי מלך פרס: פסיד עסקך. מתקלקל פרקמטיא שלך: ולא אהני לך למיכל. מתוך לערך לא יעשם לך שום מאכל: מרווח עסקך. ומתוך שמחך לא תתאוה לאכול שמהיה לצב בשמחך: והיא. אשך: לפוחי פחדך. להפיג דלוגתך: מרישהו. זרע רב תוציא השדה: צדיינא דמלכא. אזיל שחשטי המלך שם יצבר על ידי גנבים ויעלילו עליך לומר שאתה גנבתם: קל וחומר מינך. אס רבא נחמד כל שכן שיחשדונו וחוה ויראו ממך: חסא. חזרת: עיף עסקך. כולו צריוח כחזרת שהיא רחצה וכפולה: מירי עסקך. שנאו לכל ומר יהיה הסמורה שלך: הציטא. הם היו משתכרים ציין: חלי עסקך. מתוך כלומר שמתן סחורתך צול: דקדיח. גדלה: עשיק עסקך. צוקר תמכרנו כמו עשיק לגבך (צ"מ ד' 33). לרצא א"ל קאוי עסקך. לשון קאוי הכל ישנאו: מהצעי עסקך. יתצקש עסקך ויחזרו אחריו לקנות: דקאי אאיסדן. מרחשומי. כדמתרגמינן מרחשומי אסדויה (ברלשית כח): מלכא הוית. ראש ישיבה הדורש דרשות והממורגמן

אמר ליה קיסר לר' יהושע בר' (חנינא) אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דמושחרי לך פרסאי וגרבי כך ורעיין כך שקצי בחוטרא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא אמר ליה שבור מלכא לשמואל אמריתו דחכמיתו טובא אימא לי מאי הוינא בחלמאי אמר ליה הוית דאתו רומאי ושוב לך ופחני כך קשיייתא ברחייא דדהבא הרהר כוליה יומא ולאורתא הוא בר הדיא מפשר חלמי הוה מאן דיהיב ליה אגרא מפשר ליה למעליותא ומאן דלא יהיב ליה אגרא מפשר ליה לגריעותא אביי ורבא חזו חלמא אביי יהיב ליה זוזא ורבא לא יהיב ליה אמרי ליה אקרינן בחלמין שורך טבוח לעיניך וגו' לרבא אמר ליה פסיד עסקך ולא אהני לך למיכל מעוצבא דלכך לאביי א"ל מרווח עסקך ולא אהני לך למיכל מחדוא דלכך אמרי ליה אקרינן בנים ובנות תוליד וגו' לרבא אמר ליה כבישותיה לאביי א"ל בנך ובנתך נפישו ומינסבן בנתך לעלמא ומדמיין באפך כדקא אזולן בשביה אקריין בנך ובנותיך נתונים לעם אחר לאביי א"ל בנך ובנתך נפישין את אמרת לקריבך והיא אמרה לקריבה ואכפה לך ויהבת להון לקריבה דהוי כעם אחר לרבא א"ל דביתיהו שכיבא ואתו בניה ובנותיה לידי איתחא אחריתי דאמר רבא אמר ר' ירמיה בר אבא אמר רב מאי דכתיב בנך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב אקרינן בחלמין לך אכול בשמחה לחמך לאביי אמר ליה מרווח עסקך ואכלת ושתיית וקריית (ב) לפכוחי פחדך אקרינן וזרע רב תוציא השדה לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן וזיתים יהיו לך בכל גבולך וגו' לאביי א"ל מרישיה לרבא א"ל מסיפיה אקרינן וראו כל עמי הארץ וגו' לאביי א"ל נפק לך שמא דריש מתיבתא הוית אימתך נפלת בעלמא לרבא אמר ליה בדיינא דמלכא אתבר ומתפסת בנגבי ודייני כולי עלמא קל וחומר מינך למחר אתבר בדיינא דמלכא ואתו (ג) ותפשי ליה לרבא. אמרי ליה חזן חסא על פום דני לאביי א"ל עיף עסקך כחסא לרבא א"ל מירי עסקך כי חסא אמרי ליה חזן בשרא על פום דני לאביי אמר ליה בסיס חמך ואתו כולי עלמא למזבן בשרא לרבא אמר ליה תקיף מדלי עסקך כדיקלא לרבא אמר ליה חלי עסקך כתמרי אמרי ליה חזן רומנא דקדחי אפום דני לאביי אמר ליה עשיק עסקך כרומנא לרבא אמר ליה קאוי עסקך כרומנא אמרי ליה חזן חביתא דנפל לבריא לאביי א"ל מתבעי עסקך כדאמר נפל פתא בבירא ולא אשתכח לרבא א"ל פסיד עסקך ושדי ליה לבריא אמרי ליה חזינן בר חמרא דקאי אאיסדן ונוער לאביי אמר ליה מלכא הוית וקאי אמורא עלך לרבא א"ל פטר חמור (ד) גהיט מתפילך א"ל לדידי חזי לי ואיתיה אמר ליה וא"ו דפטר חמור ודאי גהיט מתפילך לסוף אזל רבא לחודיה לגביה אמר ליה חזאי דשא ברייתא דנפל אמר ליה אשתך שכבא אמר ליה חזאי (ה) ככי ושני דנתור א"ל בנך ובנתך שכבן אמר ליה חזאי תרתי יוני דפרחן א"ל תרי נשי מגרשת אמר ליה חזאי תרי גרגלידי דלפתא אמר ליה תרין קולפי בלעת אזל רבא ההוא יומא ויתב בי מדרשא כוליה יומא אשכח הנהו תרי סגי נהורי דהוו קמנצו בהדי הדדי אזל רבא לפרוקיניהו ומחוהו לרבא תרי דלו למחוייה אחריתי אמר מסתי תרין חזאי לסוף אתא רבא ויהיב ליה אגרא א"ל חזאי אשיתא דנפל א"ל נכסים בלא מצרים קנית א"ל חזאי אפדנא דאביי דנפל וכסיין אבקיה א"ל אביי שכיב ומתיבתיה אתיא לגבך א"ל חזאי אפדנא דידי דנפיל ואתו כולי עלמא שקיל לבינתא לבינתא א"ל שמעתתך מברין בעלמא א"ל חזאי דאבקע רישו ונתר מוקרי א"ל אודרא מבי סדיא נפיק א"ל אקריין הללא מצרעה בחלמא א"ל ניסא מתרחשי לך הוה קא אזיל בהדיה בארבא אמר בהדי גברא דמתרחיש ליה ניסא למה לי בהדי דקא סליק נפל סיפרא מיניה אשכחיה רבא וחזא דהוה כתיב ביה (ו) כל החלומות הולכין אחר הפה אמר רשע בדיך קיימא וצערתך כולי האי כולהו מחילנא לך בר מברתיה דרב חסדא יתא רעוא דלמסר ההוא גברא לידי דמלכותא דלא מרחמו עליה אמר מאי אעביד גמירי (ז) דקללת חכם אפילו בחנם היא באה וכ"ש רבא דבדינא קא לייט אמר איקום ואגלי (ח) דאמר מר גלות מכפרת עון קם גלי לבי רומאי אזל יתיב אפתחא דריש טורוינא דמלכא ריש טורוינא הוא חלמא א"ל חזאי חלמא דעייל חכם באצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה לא א"ל ולא מידי א"ל חזאי דנפל תכלא בתרתין אצבעתי א"ל הב לי זוזא ולא יהיב ליה ולא א"ל חזאי דנפל תכלא בכולה ידא א"ל נפל תכלא בכולהו שיראי שמעי כי מלכא ואתויה לריש טורוינא קא קטלי ליה א"ל אנא אמאי אייתו להאי דהוה ידע ולא אמר אייתוהו לבר הדיא אמרי ליה אמטו זוזא דיך דחבו שיראי

- א) חנינא, ב) דברים כח. קדוש מה: א) ימות סג: ושם אלה רב מן בר רבא אמר רב, ד) נבט סג: ח) גמי היבן ענין כח. כפשי' וכו' שם ד"ה הכי, ו) יסוד לחומת ביתו כך פירשי ציין כ ד"ה לאשין וכו' ע"ש וצריך פי כחלן, ז) גמי הערך אודרה פי' נולא, ח) ולעיל הנה, ט) מכות יא, ו) סנהדרין לו, ס) גמי הערך טויה פי' שומר המעילות, ז) ד"ה שבור לפני ד"ה שבו, ח) שמונת יג, ו) שגו השירים ה,.

הגרות הב"ח

- א) נמי וקוית פסוקא לפסוח: ב) שם ותפשי ליה רבא דחיל כולי עלמא ואמרי רבא איתפסי און לא כל שכן אמרי ליה: א) שם נהיט מפיך עיין רבא ואשכח וא"ו דפטר חמור גהיט תפלה לסוף אזל: ב) רש"י ד"ה שבור מלכא מן פרס:

גליון הש"ס

גמי א"ל אשתך שכבא. פי לקמן דף ס"ב ע"א חוס' ד"ה רבא:

לעוי רש"י

משילרר"י [מישילרר"ש]. שניים טוחות.

מוסף רש"י

את אמרת לקריבך. לתם כמו קטנה לקטנה, ואשמו אמרה שמהנה לקטנה (קדושין מה). בבירא. צבור (שבת סו). ככי. מקום מושב השנים וזלתי' (ע"ז כח). ע"י חוס' שם. אשיתא. חמה (ב"ב ג).